

Warszawa, 29 stycznia 2026 r.

Stanowisko Polskiego Towarzystwa Onkologicznego i Polskiego Towarzystwa Onkologii Klinicznej dotyczące wykonywania tzw. badań „onkopierwiastków”

W związku z pojawiającymi się w przestrzeni publicznej informacjami na temat tzw. badań „onkopierwiastków”, prezentowanych jako metoda wykrywania lub monitorowania chorób nowotworowych, informujemy, że obecnie brak jest wiarygodnych danych naukowych uzasadniających wykonywanie tego typu badań zarówno u osób zdrowych, jak i u pacjentów z rozpoznanym nowotworem.

Dostępne publikacje dotyczące oznaczania wybranych pierwiastków lub ich zaburzeń w kontekście chorób nowotworowych mają charakter pojedynczych doniesień obserwacyjnych, często opartych na małych grupach chorych, bez odpowiednich grup kontrolnych i bez potwierdzenia w badaniach prospektywnych. Tego rodzaju obserwacje nie stanowią podstawy do formułowania zaleceń diagnostycznych, prognostycznych ani do monitorowania skuteczności leczenia onkologicznego.

Podkreślamy, że:

- nie ma dowodów naukowych potwierdzających, że badania tzw. „onkopierwiastków” umożliwiają wczesne wykrycie nowotworu u osób bez objawów,
- nie wykazano, aby tego typu badania miały wartość w ocenie zaawansowania choroby, odpowiedzi na leczenie lub ryzyka nawrotu u pacjentów z rozpoznanym nowotworem,
- brak standaryzacji metod oraz jednoznacznych norm referencyjnych uniemożliwia wiarygodną interpretację wyników,
- wyniki fałszywie dodatnie mogą prowadzić do niepotrzebnego lęku, dalszych badań i procedur diagnostycznych,
- wyniki fałszywie ujemne mogą dawać pacjentom złudne poczucie bezpieczeństwa lub fałszywą nadzieję, wpływając negatywnie na podejmowanie decyzji terapeutycznych.

Obecnie żadne polskie ani międzynarodowe towarzystwo naukowe nie rekomenduje wykonywania badań tzw. „onkopierwiastków” ani jako metody profilaktyki nowotworów, ani jako elementu diagnostyki czy monitorowania leczenia onkologicznego. Brakuje dowodów, że takie postępowanie poprawia rokowanie lub jakość opieki nad pacjentami. Konieczne są dalsze badania wartości oznaczeń „onkopierwiastków”, aby mogły być ewentualnie uwzględnione w wytycznych postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w nowotorach.

Podkreślamy, że diagnostyka i monitorowanie chorób nowotworowych powinny opierać się wyłącznie na metodach o udowodnionej skuteczności, zgodnych z aktualnymi wytycznymi naukowymi. Wszelkie badania dodatkowe u pacjentów onkologicznych powinny być zlecane indywidualnie przez lekarza prowadzącego i interpretowane w kontekście pełnego obrazu klinicznego.

Apelujemy do pacjentów o ostrożność wobec badań i ofert, które nie mają potwierdzenia w rzetelnych badaniach naukowych, oraz o omawianie wszelkich wątpliwości diagnostycznych z zespołem leczących lekarzy.

Zarząd Polskiego Towarzystwa Onkologii Klinicznej
Zarząd Polskiego Towarzystwa Onkologicznego